

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Quibusdam præmissis conclusio affirmativa statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

natis, ut disputatione præcedenti ostendimus.

21. Objicies quintò: Vel hæc futura conditionata cognoscuntur à Deo per scientiam simplicis intelligentiæ, vel per scientiam visionis? Neutrum dici potest: Ergo non cognoscuntur à Deo. Major constat, nulla enim datur in Deo scientia media, ut disputatione sequenti ostendimus. Minor probatur: Scientia simplicis intelligentiæ est omnino naturalis, & necessaria, & terminatur tantum ad possibilia ut sic, id est indifferentia ad esse, & non esse: Atqui cognitio horum futurorum, non est naturalis, & necessaria, cum in nostra sententia supponat liberum divinæ voluntatis decretum, & in eo fundetur; neque terminatur ad merè possibilia, sed ad futura sub conditione: Ergo non est scientia simplicis intelligentiæ. Probatur etiam secunda pars Minoris: Scientia visionis est intuitiva, & terminatur ad res præsentis, & existentes in æternitate: dicitur enim visionis, metaphorà ductà à nostra visione, sicut supra annotavimus: Sed cognitio horum futurorum conditionatorum, non est intuitiva, nec terminatur ad res præsentis, & existentes in æternitate; quia illa futura conditionata nunquam habitura sunt existentiam aut presentiam, etiam in æternitate, cum sint absolute non futura: Ergo non cognoscuntur à Deo per scientiam visionis.

22. Huic argumento dupliciter respondent Thomistæ, juxta duos diversos modos explicandi scientiam simplicis intelligentiæ, & visionis. Aliqui enim dicunt, scientiam simplicis intelligentiæ non distingui à scientia visionis, per hoc, quòd prima sit necessaria, & secunda libera; sed per hoc quòd prima est abstractiva, secunda intuitiva; in quantum terminatur ad res futuras, ut præsentis in æternitate. Et juxta hanc sententiam, & modum explicandi, dicendum est, futura conditionata, quorum conditio nunquam purificabitur, cognosci à Deo per scientiam simplicis intelligentiæ, ob rationem in argumento innuatam: quia scilicet, cum illa nunquam sint habitura existentiam in aliqua differentia temporis, non sunt præsentia in æternitate, nec proinde terminare possunt scientiam intuitivam, quæ (ut disputatione præcedenti ostendimus) necessariò requirit existentiam & presentiam sui objecti, in ea saltem mensura, quâ mensuratur cognitio.

23. Alij verò volunt, scientiam simplicis intelligentiæ distingui à scientia visionis, per hoc quòd prima (utpote antecedens decretum) sit naturalis, & necessaria; secunda verò libera, cum illud supponat, & in eo fundetur; & quia hæc scientia ut plurimum, & secundum primarium objectum materiale, terminatur ad res præsentis in æternitate, dicitur intuitiva; quamvis secundum aliud objectum minus principale, non sit intuitiva, nec visionis, sed tantum libera, & approbationis. Et juxta hunc secundum modum explicandi, dicendum est, futura conditionata, quorum conditio nunquam purificabitur, cognosci à Deo per scientiam visionis, non quatenus visionis est formaliter (quia sub hac ratione terminatur solum ad res futuras ut præsentis in æternitate) sed in quantum libera est, & approbationis, & prout habet adjunctum decretum divinæ voluntatis: sic enim non terminatur solum ad res futuras, ut præsentis in æternitate, sed etiam ad omnia objecta libera, & contingentia, quæcumque illa sint.

24. A Advertendum tamen est, futura illa conditionata dupliciter posse considerari. Primò in villationis, & in rigore consequentiæ, & quatenus particula *si*, sumitur in sensu purè illativo; & hoc modo non cognoscuntur à Deo per scientiam liberam, sed per scientiam naturalem, & simplicis intelligentiæ: quia propositio talem illationem, & consequentiam enuntians, est omnino necessaria, & reducit in principium omnino necessarium. Unde in nostra sententia, hoc conditionatum: *Si Deus promotione efficaci hominem ad amorem prædeterminet, talem actum eliciet.* Et in Adversariorum doctrina, *Si Deus hominem vocatione congruà vocaverit, ille infallibiliter consentiet*: consideratum in sensu purè illativo, & in rigore consequentiæ, & illationis, attingitur à Deo per scientiam naturalem, & simplicis intelligentiæ; quia utraque consequentia, & illatio, reducit in principium omnino necessarium & infallibile; scilicet in efficaciam divinæ voluntatis, vel in divinæ præscientiæ infallibilitatem. Secundò illa futura conditionata possunt considerari, non in villationis & consequentiæ, sed ratione concomitantie quam effectus habet cum conditione, & quæ fundatur in aliqua promissione, vel proposito, aut pacto, vel in divino decreto connectente extrema, quæ interdum nullam habent inter se connexionem, sed sunt omnino disparata; ut constat in exemplo supra relato de percussione terræ cum victoria Regis Israël; & sic dicimus illa cognosci per scientiam visionis, quatenus libera est, & approbationis; & quatenus supponit in voluntate divina, decretum absolutum ex parte subjecti, & conditionatum ex parte objecti. De quo fusiùs disputatione sequenti.

ARTICVLVS II.

Utrum in Deo admittenda sint decreta absoluta ex parte subjecti, & conditionata ex parte objecti, in quibus præscientia futurorum conditionatorum fundetur?

§. I.

Quibusdam præmissis conclusio affirmativa statuitur.

25. N Otandum primò: Aliquam volitionem, seu aliquod decretum, posse dici duobus modis conditionatum. Primò ex parte subjecti, quando scilicet subjectum habet quandam veluti velleitatem, non tam de objecto ipso, quam de voluntate efficaci habenda circa illud, si conditio poneretur. Exemplum est: *Ego vellem venari, si hoc liceret Clerico.* Per hunc enim modum loquendi, non designo me habere actu volitionem circa venationem; sed potius significo, me illam habiturum, supposito quòd ea liceret Clerico. Secundò potest aliqua volitio, seu aliquod decretum, esse & dici conditionatum ex parte objecti tantum: quando scilicet habetur actu volitio efficax ex parte volentis, suspenditur tamen effectus ejus, donec ponatur conditio: v. g. si aliquis dicat, *Volo quòd si Petrus veniat cras domum, prandeat mecum*: ista volitio est tantum conditionata ex parte objecti, est enim vera & absoluta volitio prandij, dependens tamen ab aliqua conditione, nimirum ab adventu Petri in domum. Quando ergo inquirimus, an dentur in Deo de-

creta conditionata, non loquimur de conditionatis primo modo, & ex parte subjecti (hæc enim involvunt imperfectionem potentialitatis, & suspensionis, Deo repugnantem) sed tantum de conditionatis secundo modo, scilicet ex parte objecti.

26. Notandum secundò: Hic solum nos inquirere, an dentur in Deo decreta conditionata pro illis futuris, quæ in Scriptura revelata sunt, quæ sunt v.g. conversio Tyrionum & Sidoniorum, si Christus apud illos prædicasset, Matth. 11. Vel seductio cordis filiorum Israël, si connubia duxissent cum alienigenis eis vicinis 3. Regum 11. De aliis enim conditionatis, quæ nobis per revelationem non innotescunt, vel quæ ad providentiam Dei, & gubernationem hujus universi non pertinent, dicemus in Tractatu de voluntate Dei disp. 3. art. 3. ubi inquiremus, ac resolvemus, an voluntas divina circa futuritionem alicujus rei possibilis, possit manere suspensa, vel ab æterno circa futuritionem, vel non futuritionem, tam absolutam, quam conditionatam, omnium rerum possibilem se determinaverit? His præmissis.

27. Dico, decreta subjective absoluta, & objective conditionata, esse admittenda in voluntate divina, saltem pro futuris illis conditionatis, quæ nobis in Scriptura revelata sunt, vel quæ ad providentiam Dei, & gubernationem hujus universi pertinent. Ita communiter docent Thomista, quibus hæc in parte favent quidam ex Theologis Societatis infra referendi, qui talia decreta, vel ut actu existentia in Deo, vel saltem ut possible, & nullam dicentia imperfectionem in voluntate divina admittunt. Unde Alarcon Tractatu de scientia Dei disp. 4. cap. 6. num. 7. & 8. anxie deplorat, plures ex Societate, hæc in parte conspirare cum Thomistis, & manus cum eis jungere, solumque ab illis in modo loquendi discrepare. Et ibidem fatetur, Suarezem, Ruifium, aliosque Societatis Theologos, infeliciter pugnasse contra Thomistas, totiusque triumphum palmam, & felicitatem suo Magistro Vazquezio defert; eo quod, nullo decreto conditionato in Deo admisso, scientiam mediam propugnaverit. Sed quam infaultè ipse etiam Vazquez contra Thomistas decertaverit, ex eo patet quod scientiam mediam aliter non defendit, quam asserendo decreta Dei, à quibus Scriptura & SS. Patres totam vim divinæ providentiæ, & rerum universi seriem pendere docent, per solum respectum rationis constitui, & in mera entia rationis resolvi: quod absurdissimum esse, & à mente D. Thomæ & omnium ferè Theologorum penitus alienum, Tractatu sequenti ostendemus. Certè si hæc Vazquezij doctrina & defensio, felicem Alarconi ejus Discipulo visa est habere exitum; quod tandem futurum est Suaris, Ruifij, & aliorum infortunium, quos in hoc bello & literario certamine, infelices præ Vazquezio prædicat?

Disp. 2.
art. 2.

§. II.

Ex Scriptura probatur dari in voluntate divina decreta ex parte objecti conditionata.

Lib. 2.
cap. 6.

REtè olim Augustinus contra Donatistas disputans, dicebat: *Non asseramus stateras doctos, ubi appendamus quod volumus, & quomodo volumus: sed asseramus divinam stateram de Scripturis sanctis, tanquam de thesauris dominicis, & in illa quid sit gravium appendamus: imò non ap-*

A *pendamus, sed à Domino appensa recognoscamus.* Non possunt ergo melius ac solidius decreta conditionata de futuris sub conditione statui, quam demonstrando illa Scripturæ consentanea esse, & ex pluribus ejus testimoniis aperte deduci.

In primis nihil in Scriptura frequentius illa Dei voluntate, quam vocant *antecedentem* de salute omnium hominum: hæc verò in Deo reperiri formaliter, & esse ex parte objecti conditionatam, §. sequenti ostendemus.

Secundò, Deus pluribus locis Scripturæ revelavit se multa facturum, si talis vel talis conditio poneretur, quæ tamen de facto posita non est: ut quòd dimitteret & non debet Sodomam, si in ea fuerint quinquaginta, vel triginta viri justi, Genes. 18. quòd viveret Rex Sedechias, si exierit ad Regem Babylonis, Jeremie 18. & similia quæ passim in Scriptura occurrunt, quæ aperte indicant dari in Deo decreta conditionata ex parte objecti: nam quando Deus talia conditionata, ut certò & infallibiliter futura pronuntiabat, vel ejus voluntas erat determinata ad illa ponenda, vel non? Si primum, haberet intentum, talis enim determinatio, cum esset libera, & non necessaria, erat aliquod liberum decretum; & cum non esset absoluta, sed ex aliqua conditione pendens, non erat decretum absolutum, sed conditionatum ex parte objecti. Secundum verò dici nequit: Si enim voluntas divina erat omnino suspensa & indeterminata ad illorum productionem, illi etiam effectus qui ab ea pendebant tanquam à causa, fuissent tunc suspensi & indeterminati; neque enim magis determinati esse possunt, quam voluntas divina à qua dependet illorum determinatio: Cur ergo Deus illos pronuntiat locis Scripturæ citatis, ut certos & determinatos, ac infallibiliter futuros, si posita fuisset aliqua conditio?

Tertiò, In Scriptura extant plures promissiones & pacta de rebus sub conditione futuris nunquam implendis: Sed promissiones & pacta expriment voluntatem internam paciscentis, quæ vult implere quæ promittit, si adsit conditio apposita: Ergo juxta Scripturam dantur in Deo volitiones, seu decreta absoluta quoad actum, cum conditione objecti non apponenda. Minor est evidens, Major verò ex variis Scripturæ testimoniis suadetur. In primis enim Deus fecit pactum cum primo homine, quòd filij ejus nascerentur cum gratia & justitia originali, si ipse non peccaret; cum peccato verò originali, si ille peccaret, ut communiter docent Theologi contra Jansenium, & probant tum ex illo Eccl. 17. *Testamentum æternum constituit cum illis* (Adamo scilicet & Eva) *& justitiam & judicium sua ostendit illis.* Tum ex illo Osee 6. *Ipsi sicut Adam transgressi sunt pactum, ibi prævaricati sunt omnes.* Similiter cum Davide & Salomone fecit Deus pactum, quòd federent filij eorum usque in sæculum super Thronum Israël, si custodirent mandata ejus, ut dicitur 3. Regum 9. & tamen constat, quòd filij Salomonis non regnaverunt super Israël, sed scissum est regnum in Roboam, & solum regnavit super Judam & Benjamin, neque hoc in sempiternum, sed usque ad Sedechiam, qui fuit ultimus Regum Juda.

Quartò, Christus Matth. 26. asserit exhibiturum Patrem plusquam duodecim legiones Angelorum, si rogetur à Filio: Sed talis exhibitio eo momento quo à Christo asserbatur, non solum fuit prævisa à Patre, sed etiam volita: Ergo in

Deo